

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0152

Mobilizacija Fonda solidarnosti Europske unije: pomoć Austriji, Poljskoj, Češkoj, Slovačkoj i Moldovi u vezi s poplavama koje su se dogodile u rujnu 2024. te Bosni i Hercegovini u vezi s poplavama koje su se dogodile u listopadu 2024.

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2025. o Prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije radi pružanja pomoći Austriji, Poljskoj, Češkoj, Slovačkoj i Moldovi u vezi s poplavama koje su se dogodile u rujnu 2024. te Bosni i Hercegovini u vezi s poplavama koje su se dogodile u listopadu 2024. (COM(2025)0250 - C10-0102/2025 - 2025/0138(BUD))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2025)0250 - C10-0102/2025),
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenoga 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije¹,
- uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. - 2027.², a posebno njezin članak 9.,
- uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava³, a posebno njegovu točku 10.,

¹ SL L 311, 14.11.2002., str. 3., ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj>.

² SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11., ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.

³ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28., ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu⁴,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+)⁵,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/2115 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1305/2013 i (EU) br. 1307/2013⁶,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. veljače 2024. o Nacrtu uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.⁷,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i Odbora za regionalni razvoj (A10-0031/2024) u okviru zakonodavnog postupka donošenja Uredbe (EU) 2024/3236 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2024. o izmjeni uredaba (EU) 2021/1057 i (EU) 2021/1058 u pogledu regionalne hitne potpore za obnovu (RESTORE)⁸ a posebno proračunsku procjenu Odbora za proračune priloženu tom izvješću,
 - uzimajući u obzir izvješće Europske agencije za okoliš br. 1/2024 – Europska procjena klimatskih rizika (EUCRA)⁹,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A10-0114/2025),
- A. budući da je u rujnu 2024. u Austriji došlo do iznimno obilnih padalina koje su prouzročile velike poplave, što je dovelo do ukupne izravne štete koju su austrijske vlasti procijenile na 1 711,6 milijuna EUR;

⁴ SL L 231, 30.6.2021., str. 60., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj>.

⁵ SL L 231, 30.6.2021., str. 21., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj>.

⁶ SL L 435, 6.12.2021., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>

⁷ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2024)0082.

⁸ SL L, 2024/3236, 23.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3236/oj>

⁹ <https://www.eea.europa.eu/publications/european-climate-risk-assessment>

- B. budući da je u rujnu 2024. u jugozapadnoj Poljskoj došlo do obilnih kiša koje su prouzročile poplave nekoliko rijeka, što je dovelo do ukupne izravne štete koju su poljske vlasti procijenile na 3,04 milijarde EUR;
 - C. budući da su u rujnu 2024. cijelu Češku pogodili vrlo jaki vjetrovi i obilne kiše, što je prouzročilo poplave koje su dovele do ukupne izravne štete koju su češke vlasti procijenile na 2,82 milijarde EUR;
 - D. budući da je od 15. rujna 2024. Slovačka pretrpjela znatne poplave, posebno u Bratislavi i okolnim regijama, koje su rezultirale znatnim porastom razina rijeka Dunava i Morave, što je dovelo do ukupne izravne štete koju su slovačke vlasti procijenile na 84,3 milijuna EUR;
 - E. budući da je u rujnu 2024. u više moldovskih okruga došlo do iznimno obilnih padalina i posljedičnih poplava koje su prouzročile ukupnu izravnu štetu koju su moldovske vlasti procijenile na 7,8 milijuna EUR;
 - F. budući da je u listopadu 2024. Bosna i Hercegovina pogođena obilnim padalinama koje su prouzročile katastrofalne bujice, odrone tla i poplave u više dijelova zemlje, što je dovelo do ukupne izravne štete koju su vlasti procijenile na 841,85 milijuna EUR;
 - G. budući da su prethodno navedeni događaji prouzročeni ozbiljnim prirodnim katastrofama posljedica globalnih klimatskih promjena; budući da Izvješće o stanju klime u Europi za 2024. potvrđuje da je 2024. bila najtoplija godina zabilježena u Europi i da je 30 % riječne mreže kontinenta premašilo „visok” prag poplava, dok je 12 % premašilo „ozbiljan” prag poplava, što je dovelo do najraširenijih poplava od 2013.;
1. izražava duboku solidarnost sa svim žrtvama, njihovim obiteljima i svim pojedincima pogođenima razornim poplavama u Austriji, Poljskoj, Češkoj, Slovačkoj, Moldovi te Bosni i Hercegovini, kao i s nacionalnim, regionalnim i lokalnim vlastima uključenima u napore za pružanje pomoći;
 2. pozdravlja ovu odluku kao konkretan i vidljiv dokaz solidarnosti Unije s građanima i regijama u pogođenim područjima, među ostalim s onima u partnerskim zemljama;
 3. ponavlja da je važno informirati javnost o vidljivim koristima koje proizlaze iz Fonda solidarnosti Europske unije (FSEU) te dodatno povećati svijest građana o instrumentima i programima Unije u državama članicama i zemljama uključenima u pristupne pregovore s Unijom;
 4. ističe sve veći broj ozbiljnih, razornih i smrtonosnih prirodnih katastrofa u Europi te poziva države članice i Komisiju da ulažu u mjere ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima kako bi se

izbjegli ljudski i gospodarski gubici; ističe da su 2024. oluje i poplave pogodile oko 413 000 ljudi, što je dovelo do gubitka najmanje 335 života te se procjenjuje da je šteta prouzročena olujama i poplavama diljem Europe tijekom te godine stajala najmanje 18 milijardi EUR¹⁰; smatra da bi proračun FSEU-a ili njegova ekvivalenta trebalo proširiti s obzirom na predstojeći prijedlog Komisije o novom višegodišnjem financijskom okviru i naknadne međuinstitucijske pregovore i da FSEU ili njegov ekvivalent trebaju građanima pružiti pomoć koja je razmjerna opsegu takvih katastrofa; napominje da bi znatno povećanje FSEU-a omogućilo državama članicama da učinkovitije i brže odgovore na katastrofe, dok bi se drugi instrumenti, posebno kohezijski fondovi čija primarna svrha nije da budu odgovor na katastrofe, mogli sačuvati; također potiče Komisiju da istraži sve moguće načine za ubrzavanje mobilizacije FSEU-a, posebno izmjenom postojećih pravila i dodjeljivanjem većih predujmova zemljama podnositeljicama zahtjeva;

5. poziva Komisiju da razvije namjenske instrumente za odgovor na krizu za razdoblje nakon 2027., uviđajući da su zbog sve veće učestalosti i ozbiljnosti prirodnih katastrofa, zdravstvenih kriza, geopolitičke nestabilnosti i gospodarskih šokova potrebni brži i prilagođeniji financijski mehanizmi na razini Unije; ističe potrebu za poboljšanom koordinacijom s nacionalnim sustavima civilne zaštite i mehanizmima ranog upozoravanja, čime bi se osigurao integriraniji odgovor na katastrofe na razini Unije utemeljen na podacima; ističe važnost namjenske potpore prekograničnoj i regionalnoj suradnji u području pripravnosti, ublažavanja i oporavka, posebno u osjetljivim ili visokorizičnim područjima;
6. naglašava da je FSEU samo kurativni instrument i da bi Unija također trebala nastaviti rješavati pitanja prilagodbe klimatskim promjenama i njihova ublažavanja podupiranjem europskih i nacionalnih politika za sprečavanje prirodnih katastrofa; ističe da se u izvješću Europske agencije za okoliš br. 1/2024 „Europska procjena klimatskih rizika” upozorava da Unija nije pripremljena za učinke klimatskih promjena, čak i ako se na svjetskoj razini uspije zadržati globalni porast temperature na 1,5 °C, kako je utvrđeno u Pariškom sporazumu, i naglašava potrebu za djelovanjem kako bi se izbjeglo da utvrđeni klimatski rizici dosegnu kritične razine; podsjeća da je potrebno stvoriti učinkovite sinergije s drugim politikama i programima Unije i naglašava da bi države članice trebale na najbolji način iskoristiti mogućnosti financiranja, posebno iz Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog socijalnog fonda + i programâ ruralnog razvoja; poziva Komisiju da hitno razmotri sve obrazložene zahtjeve država članica za preraspodjelu sredstava u okviru nacionalnih planova za oporavak i otpornost na pomoć u slučaju

¹⁰ Usluge klimatskih promjena programa Copernicus (C3S) i Svjetska meteorološka organizacija (WMO), 2025.: Europsko stanje klime 2024., climate.copernicus.eu/ESOTC/2024, doi.org/10.24381/14j9-s541.

prirodnih katastrofa, u skladu s pravilima utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹; također naglašava potrebu za preventivnim mjerama, ne samo kako bi se ublažila buduća šteta, već i kako bi se spriječilo pogoršanje rizičnih uvjeta nakon katastrofalnih događaja, kao što su poplave, šumski požari, odroni tla ili isušivanje jezera i rijeka; naglašava da sva obnova koja se financira iz FSEU-a mora biti otporna na klimatske promjene; naglašava da je važno osigurati odgovarajuću fleksibilnost među različitim programima; naglašava da pomoć koja se pruža u okviru FSEU-a ne bi smjela biti na štetu sredstava Unije koja države članice primaju u okviru drugih politika ili programa Unije; podsjeća da države članice mogu dodijeliti državne potpore, u skladu s primjenjivim pravilima Unije, prvenstveno poljoprivrednim poduzećima koja su pretrpjela štetu zbog prirodnih katastrofa;

7. podsjeća da RESTORE i posebne mjere u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) uvedene Uredbom (EU) 2024/3242 Europskog parlamenta i Vijeća¹² pružaju dodatnu pomoć državama članicama pogođenima prirodnim katastrofama jer omogućuju dodatnu fleksibilnost u korištenju sredstava; naglašava da bi države članice trebale iskoristiti nove mogućnosti; također ističe da je RESTORE nekim državama članicama pružio ograničenu fleksibilnost jer je provedba aktualnog višegodišnjeg financijskog okvira vrlo uznapredovala;
8. podsjeća na važnost brze i pouzdane procjene štete kojom se uzimaju u obzir gospodarske posljedice i poziva na ulaganje većih operativnih napora kako bi se smanjilo prosječno vrijeme za isplatu predujmova radi pružanja pravodobne pomoći regijama pogođenima prirodnim katastrofama i ekstremnim vremenskim uvjetima, uz istodobno osiguravanje zaštite proračuna Unije; naglašava da bi države članice u kontekstu mjera odgovora na katastrofe i oporavka trebale dati odgovarajuću prednost potrebama pogođenog stanovništva, s posebnim naglaskom na ranjivim skupinama;
9. ističe hitnu potrebu za pružanjem neposredne financijske pomoći putem FSEU-a kako bi se osiguralo da potpora može pravodobno doprijeti do pogođenih regija;
10. odobrava Odluku priloženu ovoj Rezoluciji;
11. nalaže svojoj predsjednici da potpiše ovu Odluku zajedno s

¹¹ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

¹² Uredba (EU) 2024/3242 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. prosinca 2024. o izmjeni Uredbe (EU) 2020/2220 u pogledu posebnih mjera u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj radi pružanja dodatne pomoći državama članicama pogođenima elementarnim nepogodama (SL L, 2024/3242, 23.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3242/oj>).

predsjednikom Vijeća te da je da na objavu u *Službenom listu
Europske unije*;

12. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju, zajedno s njezinim Prilogom, proslijedi Vijeću i Komisiji.

PRILOG

ODLUKA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije radi pružanja pomoći Austriji, Poljskoj, Češkoj, Slovačkoj i Moldovi u vezi s poplavama koje su se dogodile u rujnu 2024. te Bosni i Hercegovini u vezi s poplavama koje su se dogodile u listopadu 2024.

(Tekst ovog priloga nije naveden ovdje budući da odgovara konačnom aktu, Odluci (EU) 2025/1525.)